Raadsvoorstel
Openbare Raadsvergadering

Datum 24 september 2024 **Agendapunt**

Onderwerp Onderhandelingsresultaat nieuw eigenaarschap Westrom
Portefeuillehouder(s) drs. H. van Helden MBA

1. Onderwerp

Onderhandelingsresultaat nieuw eigenaarschap Westrom.

2. Inleiding

In 2019 hebben de vijf aan Westrom deelnemende gemeenten zich georiënteerd op de doorontwikkeling van de Participatiewet in de regio Midden-Limburg. Gezamenlijk is vervolgens een traject in gang gezet tot oprichting van een nieuwe entiteit waarin de gemeenten Maasgouw, Roerdalen en Roermond als aandeelhouders zouden deelnemen. De gemeenten Echt-Susteren en Leudal zouden naar behoefte diensten kunnen inkopen. Begin 2023 is dit traject stopgezet.

Vervolgens heeft het dagelijks bestuur van Westrom gevraagd de scenario's voor de toekomst van Westrom in beeld te brengen. De toegang tot Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is per 1 januari 2015 afgesloten. Het aantal WSW-ers zal de komende jaren afnemen. Omstreeks 2060 zal de laatste WSW-er uit de regeling uitstromen. Reden om naar de toekomst van Westrom te kijken.
Voor de uitvoering van deze opdracht is een beroep gedaan op de expertise van extern adviseurs Robert Capel en Marcel Moes vanwege hun bekendheid met de landelijke en ook regionale ontwikkelingen in de sector.

Uit dit onderzoek zijn 2 scenario's naar voren gekomen:
1. Overname van de bedrijfsactiviteiten van Westrom door de gemeente Roermond; en
2. Afbouw van Westrom.

In januari 2024 heeft het bestuur van Westrom besloten onderzoek te doen naar de inhoudelijke, juridische en financiële gevolgen van een mogelijke overname van Westrom door de gemeente Roermond.

Naar aanleiding van dit onderzoek is er een onderhandelingscommissie ingesteld.
Voor u ligt de uitkomst van het onderhandelingstraject. In dit raadsvoorstel worden de hoofdlijnen weergegeven. De onderliggende details vindt u in de bijlagen.

3. Voorstel aan de Raad

Voorstel aan Raad:
1. Kennis te nemen van het onderhandelingsresultaat dat is opgenomen in de notitie "Op weg naar een nieuw eigenaarschap voor Westrom";
2. Geen zienswijze ten aan zien van de strategische notitie in te brengen.

4. Argumenten

1.1. We hebben te maken met de afbouw van de Wsw-doelgroep

Vanaf 2015 is de Wet Sociale Werkvoorziening landelijk afgesloten voor nieuwe instroom. De doelgroep van de Wsw daalt jaarlijks in een stevig tempo en de instroom van de nieuwe doelgroep blijft achter. Een geleidelijke maar voortdurende krimp van de organisatie is hierdoor aannemelijk. Dit maakt dat Westrom in de huidige vorm niet toekomstbestendig is.
Het resultaat dat nu voorligt is financieel en inhoudelijk het meest gunstig. Belangrijk is dat met de strategische keuze voor 'een nieuw eigenaarschap' er voor de huidige doelgroep niets verandert. Werkgeverschap en werkplek zijn en blijven gewaarborgd. De toekomstige risico's als gevolg van de krimp van de Wsw-doelgroep worden beter opgevangen, waardoor op termijn een gunstiger financieel perspectief ontstaat voor alle vijf Westrom-gemeenten.

1.2. Doorontwikkeling eigen MOB

Het nieuw eigenaarschap biedt ook de mogelijkheid voor het door ontwikkelen van ons eigen MOB op het gebied van de ontwikkeling van dienstverlening en de instroom van nieuwe doelgroepen. Het budget dat vrij valt wegens de overname van Westrom zou kunnen worden aangewend voor deze doorontwikkeling. Hier dienen t.z.t. nadere afspraken over gemaakt te worden.

1.3. Er is een gezamenlijk proces aangegaan en er is grondig onderzoek gedaan

De 5 gemeenten zijn gezamenlijk een proces aangegaan, ondersteund door een procesbegeleider. De volgende onderzoeksorganisatie is ingesteld:

1. De beleidswerkgroep bestaande uit de beleidsadviseurs sociaal domein van de 5 Westrom-gemeenten;
2. De risicowerkgroep bestaande uit de financiële medewerkers van Westrom en een afvaardiging van de gemeente Roermond en de regiogemeenten;
3. Juridische werkgroep bestaande uit een afvaardiging (ieder één jurist) van de deelnemende gemeenten, beleidsmedewerker Westrom, ondersteunt door een expert van Stolwijk kennisnetwerk.
4. De begeleidingscommissie bestaande uit de algemeen directeur van Westrom, de teamleider Uitvoering Sociaal Domein van de gemeente Roermond en de extern adviseur voor de bewaking van de voortgang van het proces.

Daarnaast is een onderhandelingscommissie ingesteld met als doel een gezamenlijk resultaat te bereiken inzake het nieuw eigenaarschap van Westrom. De onderhandelingscommissie bestond uit de heer G. Frische (wethouder gemeente Echt-Susteren), de heer H. van Helden (wethouder gemeente Leudal) en de heer J. Smits (wethouder gemeente Roerdalen) namens het AB Westrom. Mevrouw M. Smitsmans – Burhenne (wethouder gemeente Roermond) en de heer D. Franssen (wethouder gemeente Roermond) namens gemeente Roermond.

Zie voor details van het onderzoek bijgevoegde notitie.

1.4 Er is een onderhandelingsresultaat bereikt

Op 28 juni 2024 heeft de onderhandelingscommissie overeenstemming bereikt. Op 1 juli 2024 heeft het DB van Westrom ingestemd met doorgeleiding van het onderhandelingsresultaat naar het AB en het AB geadviseerd dit vast te stellen en een voorgenomen besluit te nemen. Op 1 juli 2024 heeft het AB dit advies overgenomen.

Financiële afspraken
De onderhandelingscommissie is gekomen tot de volgende afspraken:
Beschut werk

<u>Structurele bijdrage</u>

In verband met het jaarlijkse structurele tekort in de Wsw- exploitatie wordt MOB Roermond gecompenseerd door de GR middels een vast bedrag per Wsw-fte. In onderstaande tabel is weergegeven wat deze afspraak financieel en meerjarig betekent. De bedragen zijn per Wsw-fte.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035 e.v.
Jaarlijkse overeenkomst per fte Wsw	**1.500**	**1.850**	**2.200**	**1.675**	**1.100**	**1.200**	**1.300**	**1.400**	**1.500**	**1.600**	**1.700, 1.800....etc**
Gemiddeld aantal Wsw in fte's	535	492	452	420	394	369	346	323	302	282	
Totaalbedrag overeenkomst (in dzd euro's)	**802**	**910**	**994**	**703**	**433**	**443**	**449**	**453**	**453**	**451**	

De overeengekomen bedragen zijn alleen onderhevig aan:

- aanpassing naar het actuele prijsniveau (op basis van de Loonvoet Sector Overheid);
- actualisatie van de verwachte ontwikkeling van het Wsw-volume.

Verder staan de overeengekomen bedragen vast.

Eenmalig transitiebudget
In verband met de overname van risico's wordt MOB Roermond gecompenseerd middels een eenmalig transitiebudget. De hoogte van dit budget bedraagt 5,3 mln en wordt betaald uit de opgebouwde reserves van Westrom.

	Risico	
1.	Risico's bedrijfsvoering regulier personeel a.g.v krimp	1,5 a 2,2 mln
2.	Risico's bedrijfsvoering huisvesting a.g.v krimp	1,0 a 1,7 mln
3.	Risico's bedrijfsvoering a.g.v conjunctuur en overig	0,5 a 1,2 mln
4.	Krimpkosten op de langere termijn na 2029	1,0 a 1,6 mln
	Eenmalig transitiebudget	**5,3 mln**

Voor het volledige onderhandelingsresultaat zie bijgevoegde notitie "Op weg naar een nieuw eigenaarschap voor Westrom" pagina 9-11.

2.1 Zienswijze gemeenteraad
Vanwege het meerjarig strategische karakter van het voorgenomen besluit legt het algemeen bestuur het voorgenomen besluit voor zienswijze voor aan de raden van de aan Westrom deelnemende gemeenten. De raden worden verzocht om een eventuele zienswijze vóór 18 november a.s. kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van Westrom.

Advies
Het advies is om geen zienswijze in te dienen (zie bijlage 3). Zoals hierboven beschreven heeft uitgebreid onderzoek plaatsgevonden naar de overname van Westrom door MOB Roermond en de bestuurders van de betrokken gemeentes hebben gezamenlijk een onderhandelingsresultaat bereikt. Bovendien heeft het voorgenomen besluit een positief financieel effect voor de gemeente.

5. Risico's

N.v.t.

6. Juridische context

Per 1 juli 2024 bevat de Gemeenschappelijke Regeling Westrom - op grond van de gewijzigde Wet gemeenschappelijk regelingen - de volgende bepaling:

Het algemeen bestuur onderscheidenlijk het dagelijks bestuur besluit niet tot het vaststellen van meerjarige strategische plannen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk hun zienswijzen op het concept bij het dagelijks bestuur naar voren te brengen.
Vanwege het meerjarig strategische karakter van het voorgenomen besluit legt het algemeen bestuur het voorgenomen besluit voor zienswijze voor aan de raden van de aan Westrom deelnemende gemeenten.

7. Financiële toelichting

De financiële consequenties worden na het definitief worden van het besluit nog verder uitgewerkt. De inschatting op basis van het onderhandelingsresultaat is dat de overname van GR Westrom door MOB Roermond een positief effect zal hebben op de gemeentelijke bijdrage. Later in 2024 zullen de deelnemende gemeenten een herziene begroting van de GR Westrom ontvangen waarin dit financiële effect duidelijk wordt. Het transitiebudget wordt betaald uit de opgebouwde reserves bij GR Westrom.

8. Communicatie

Na besluitvorming zal Westrom, middels het raadsbesluit (zie bijlage 3), op de hoogte worden gesteld.

9. Vervolg

OR Westrom
De OR van Westrom is in april en juni jl. door het dagelijks bestuur uitgebreid bijgepraat over de stand van zaken van het onderzoek. De OR en de werknemers van Westrom zijn geïnformeerd over het voorgenomen besluit van het AB. Met inachtname van de Wet op de Ondernemingsraden zullen de kwesties die hiervoor in aanmerking komen door de bestuurder voor instemming dan wel advies aan de OR worden voorgelegd.

Definitief besluit
Na ontvangst van de zienswijzen van de gemeenteraden zal op grond hiervan definitieve besluitvorming door het AB plaatsvinden in de vergadering van 20 november a.s.

10.Bijlagen

Bijlage 1; Strategische notitie "Op weg naar een nieuw eigenaarschap voor Westrom"
Bijlage 2; Aanbiedingsbrief raden
Bijlage 3; Raadsbesluit Nieuw eigenaarschap Westrom

Heythuysen, 16 juli 2024

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De gemeentesecretaris,	De burgemeester,
mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts	D.H. Schmalschläger